

GULDBORGSUND

**Tilladelse til sænkning af grundvandsstanden som følge af gravning under grundvandsspejlet på:
Matr. nr. 2i og 9p Systofte By, Systofte**

**Tilladelsen gælder for:
Ejj sten og grus Aps**

Sags id: 20/18639
Gyldighedsperiode: 04-06-2020 til 04-06-2030

Afgørelse

Guldborgsund Kommune giver tilladelse til, at Ejj Sten og grus Aps kan sænke grundvandsstanden som følge af gravning af i alt 30.000 m³/år råstoffer under grundvandsspejlet. Der tillades samtidig at bruge vand fra gravesøer mod støv.

Tilladelsen meddeles for en periode af 10 år. Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Vilkår

1. Tilladelsen omfatter den sænkning af grundvandsstanden der kommer som følge af en råstofindvinding på 30.000 m³/år under grundvandsspejlet.
2. Råstofgraven er beliggende på matr. nr. 2i og 9p Systofte By, Systofte.
3. I forbindelse med råstofgravningen er det ikke tilladt at sænke grundvandsstanden ved hjælp af pumpning eller afledning af vand via dræn eller grøft.
4. Tilladelsen kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, som lå til grund for afgørelsen, viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

Generelle oplysninger

Lovgrundlag

Tilladelse og vilkår er fastlagt efter:

- Vandforsyningslovens § 26
- Miljøbeskyttelsesloven

Erstatningsregler

Hvis ansøgers indvinding af råstoffer under grundvandsstanden (svarende til vandindvinding) volder skade i bestående forhold, er ansøger erstatningspligtig efter reglerne i vandforsyningslovens § 23. Det betyder, at ansøger ikke må sænke grundvandet, så områdets øvrige indvindinger får problemer med at indvinde vand, eller med at kvaliteten af vandet forringes væsentligt. Andre indvindere kan i det tilfælde kræve erstatning. Hvis der opstår uenighed om erstatningen, afgøres spørgsmålet af en taksationsmyndighed. Det er den der søger erstatning som skal indbringe sagen for taksationsmyndigheden. Kommunen dækker udgifterne til taksationsmyndigheden bortset fra vederlag til formand og sekretær. Taksationsmyndigheden kan dog pålægge parterne helt eller delvist at refundere kommunens udgifter.

Endvidere må ansøgers indvinding ikke i væsentligt omfang sænke vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer og moser, herunder vådområder omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Hvis det sker, vil ansøger blive pålagt at medvirke til at forbedre sommervandføringen eller vandstanden efter nærmere retningslinier fra kommunen.

Baggrund for tilladelse

Anledning til ansøgning

Guldborgsund Kommune har via Region Sjælland modtaget ansøgning fra Ejj sten og grus Aps om tilladelse til indvinding af 30.000 m³ råstoffer pr. år, som alle er under grundvandsspejlet. Regionen er myndighed på selve råstofdelen, men da kommunen er grundvandsmyndighed, gives tilladelsen til sænkning af grundvandet, som følge af råstofgravning under grundvandsspejlet, af kommunen, idet gravning under grundvandsspejlet sidestilles med vandindvinding.

Der foretages råstofgravning i området i forvejen, og dette er en forlængelse af tidligere råstofgravning. Hele området er udlagt til råstofområde i den regionale planlægning.

Grundvandsbeskyttelse

Et råstofområde stiller store krav til beskyttelsen af grundvandet idet den beskyttende overjord fjernes og forurening dermed får lettere adgang til grundvandsmagasinet. I selve gravetilladelsen stilles der derfor vilkår om grundvandsbeskyttende foranstaltninger. Områdets primære grundvandsmagasin er dog kalkmagasinet og der indvindes derfor ikke råstoffer i det primære grundvandsmagasin.

Graveområder er beliggende inden for OSD, hvor vandværkerne har deres primære indvinding, fordi det er her vandet generelt er bedst. Konkret har Nykøbing F. Vandværk 2 borerer sydvest for graveområdet og 2 borerer sydøst for graveområdet.

Systofte- Nr. Ørslev Vandværk har boring lidt længere mod nordøst, men stadig i en afstand af ca. 800 m. Vandværket har problemer med pesticider og skal have ny eller nye borerer, som måske skal ligge lidt længere mod syd i forhold til deres nuværende borerer, hvor grundvandet er bedre beskyttet.

Det er altså et område hvor der er stor aktivitet indvindingsmæssigt, men også fremtidige ændringer på grund af problemer i området.

Mange vandværker i Guldborgsund Kommune står over for at skulle have nye borerer på grund af konkrete forureninger (herunder Systofte-Nr. Ørslev Vandværk). Det er derfor at største vigtighed at de borerer der er gode og som forventes kan bidrage med en tilfredsstillende vandkvalitet nu og i fremtiden bevares og beskyttes bedst muligt.

Regionen bør i deres tilladelse indføre, at gravesøen ved råstofgravningens ophør ikke må bruges til fiskeopdræt/put and take eller anden aktivitet hvor søen og dermed grundvandet kan blive forurenet.

Geologi og hydrogeologi

Det primære grundvandsmagasin er kalklaget som i dette område ligger ca. 40 m under terræn. Råstoflaget er et sand/gruslag, som ligger oven på kalklaget, ofte adskilt med ler. Det er altså ikke selve områdets primære grundvandsmagasin der graves i.

Grundvandets strømningsretning går i området mod kysten dvs. mod vest. Men selve indvindingsoplandene er ikke klart dråbeformede så selve strømningsregningen er lidt usikker. Indvindingsoplandet til Systofte – Nr. Ørslev Vandværk ligger dog ikke ind under graveområdet. Indvindingsoplandet til Nykøbing F. Vandværk ligger dog under, da dette indvindingsopland

fylder det meste af Midtfalster øst for Nykøbing F., da vandværket har borerer spredt i et stort område

Indvindings omfang

Der skal ikke indvindes vand fra området. Gravning af råstoffer under grundvandsspejlet sidestilles dog med indvinding af grundvand, idet de fjernede råstoffer erstattes af grundvand der løber til fra grundvandsmagasinet, for at "opfylde" det hul det kommer af manglende materiale. Storstrøms Amt har tidligere fået udarbejdet en generel rapport om hydraulikken omkring en råstofgrav. Rapporten er udarbejdet af Kurt Ambo. Konklusionen er, at selv om der i princippet løber vand til graveområdet, og trykket i magasinet derfor falder en lille smule, så vil effekterne være mest udtalte lige når man går i gang med et nyt graveområde. Vandet er stadig tilstede for eventuel vandindvinding. Det er således kun rent administrativt, at indvinding af 30.000 m³ råstoffer pr. år under grundvandsspejlet sidestilles med indvinding af 30.000 m³ grundvand pr. år. De hydrauliske effekter i grundvandsmagasinet vil være mindre ved råstofgravning end ved reel vandindvinding.

Påvirkning af vådområder

Som nævnt fjernes der ikke vand fra området, råstofgravning sidestilles med vandindvinding på grund af trykfald i magasinet som følge af fyldning af hullet. Dette trykfald kan dog påvirke nærliggende vådområder og vandløb. Der ligger offentlige vandløb lige omkring graveområdet.

Forureningskilder

Som nævnt tidligere fjerner råstofgravning store dele af de dæklag som naturligt beskytter grundvandet. Det er derfor af største vigtighed at al arbejde i grusgraven udføres med tanke på at undgå forurening. I råstofgraven håndteres især olieprodukter til gravemaskiner, og i selve gravetilladelsen stilles der vilkår om håndtering af disse. På sigt når råstofgraven ikke længere er aktiv er det også vigtigt at der udvises stor agtpågivenhed over for forurening af den sø og det naturområder der kommer bagefter. F.eks. må der ikke fodres fisk til put and take.

Vurdering

Hele området er udlagt til råstofgravning. Det er i selve råstofstilladelsen, der er taget stilling til råstofindvindingen som helhed. Denne tilladelse omhandler den del af råstofindvindingen der ligger under grundvandsspejlet og omfatter den grundvandssænkning der følger deraf.

Guldborgsund Kommune har i afsnittet "baggrund for tilladelsen" vurderet, at denne grundvandssænkning ikke har væsentlig negativ indflydelse på vandindvindingsinteresser og vådområder.

Jakob Lysholdt
teamleder

Henrik Andersen
civilingeniør

Bilag

Kort
Klagevejledning